

STUDENTEN-WEEKBLAD.

Redacteuren: F. A. Bodenheim, J. B. H. Coenen, D. de Iongh Wz.,
A. C. A. Plasschaert, C. E. van der Stok, T. F. Vreede.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f3,50, bij vooruitbetaling f3,— per jaar.

De jaargang loopt van 1 October tot 30 September.
De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

UITGEVER:
J. WALTMAN Jr.
DELFT.

Inzendingen die Dinsdagmiddag 12 uur niet aan het redactie-adres zijn bezorgd, kunnen niet meer in het eerstkomend nummer worden opgenomen.

Het adres voor redactie en administratie is: Binnenwatersloot 33.

Lid der Redactie geworden:

T. F. VREEDE.

Wegens examen tijdelijk uit de Redactie getreden:

J. F. C. WREDE.

Lustrumvieren.

Met den heer J. F. L. vind ik het ook van belang dat er eens gesproken wordt over de wijze waarop het aanstaande lustrum zal gevierd worden.

In de eerste plaats moeten we daarbij vragen: Wat moeten wij doen om het grootste aantal reunisten hierheen te krijgen, en zoo weinig mogelijk van hun teleurgesteld naar huis te laten gaan.

J. F. L. weet dat zeer velen teleurgesteld naar huis gaan, maar de rede daarvan is, geloof ik, niet de wijze van feestvieren, maar wel het feit dat velen hier komen met de illusie veel oude tijdgenooten, vrienden, terug te zien, en er bij hun komst weinig of geen vinden. Zij worden niet teleurgesteld omdat zij zich niet meer met de wijze van feestvieren kunnen vereenigen, maar wel omdat „hun menschen” er niet zijn.

Nu zullen er nog veel minder komen wanneer het plan van J. F. L. wordt nagevolgd. Hij wil de Vereenigingen hun best laten doen, en denkt dat de reunisten daar graag na zullen komen kijken, om zich de tijd te herinneren dat zij „hun beste krachten” aan de Vereenigingen gaven.

Wat die beste krachten betreft, J. F. L. weet even goed als ik dat men niet met dat idee in een of andere Vereeniging meedoet, (enkel misschien uitgezonderd) maar alleen om eigen behoefte aan ontspanning te bevredigen, dus zuiver egoïstisch.

Ik denk zoo dat J. F. L. zich voorstelt dat die reunisten op den trein zullen gaan zitten op de manier van een districtschoolopziener die zijn scholen gaat afreizen, waar de jongens gymnastiekuitvoeringen geven, en die dan zegt: Nu ga ik eens kijken wat mijn jongens presteeren.

Ik denk dat met dat voornemen niet veel reunisten zullen komen. Ook zullen ze niet komen om van die Vereenigingen nu eens iets bijzonder moois te genieten te krijgen, dan zouden ze veel beter kunnen gaan naar Barnum en Bailey, een of ander mooi concert, Bouwmeester gaan zien spelen, enz. enz.

Wij stellen nog veel meer belang in de uitvoering van een Vereeniging, omdat wij daar onze eigen kennissen iets zien doen, maar die prikkel missen zij ook.

Wij moeten in ieder geval het hier aantrekkelijk maken voor de reunisten. Zij komen hier om gezellig elkaar terug te vinden, wij moeten het hun dus zoo gezellig mogelijk maken. We zijn nu eenmaal nog niet allemaal geheelonthouders, dat er dus eens een reunist te veel drinkt is zeer begrijpelijk, en heelemaal niks erg. Den heelen dag praten gaat ook al niet, dus: afwisseling geven in concerten, bals, reunie-diners. Houdt die dus.

Wat de maskerade betreft, schaf die maar gauw af, zou ik zeggen. Ik, voor mij, vind het altijd een vervelende vertooning, de menschen die er aan mee hebben gedaan, vinden de maskerade en het pakje ook niet zoo bijzonder leuk, het is het andere, de gezelligheid. Bovendien is het een buitengewoon dure grap, weinig waar voor je geld.

Is er geen maskerade dan komt er een groote som geld beschikbaar. Die zou dan juist uitstekend gebruikt kunnen worden, om attracties te krijgen, door op allerlei gebied de menschen te laten genieten.

In plaats van de matinées die tot nu toe gegeven worden, zou men mooiere muziek kunnen doen hooren, bijv. door het Boheemsch strikkwartet, het orkest uit het Concertgebouw van Amsterdam, van mooie muziek houdt toch iedereen, verder zou men mooie voordrachten kunnen laten geven bijv. door Royaards enz. enz.

Wijzig men op deze manier het lustrum dan zullen daardoor zeker meer en niet minder reunisten hier komen. Bovendien zullen de meesten dan langer blijven, dan tot nu het geval was, want dan is de laatste dag even aantrekkelijk als de eerste. Ja, als het lustrum zoo gewijzigd wordt, dan zullen allen naar huis gaan met de gedachte: „Das hätt ich mich ja nie denken können, dasz ich mich da so amüsieren würde”.

Bals moeten er zeker blijven, en liefst zoo luisterrijk mogelijk, dan komen er veel dames, en zonder hun is het heelemaal niets.

Maar laat als je blijft niet alles aankomen op onze Corpsvereenigingen, dan loopt het mis, want dan komt er geen mensch. Daarom kon toch wel een onderlinge wedstrijd van Laga, of een uitvoering van Apollo zeer op zijn plaats zijn, maar zoo iets niet als hoofdzaak.

Misschien kan J. F. L. het met me eens worden; we zijn al samen tegen een Maskerade, dat is al een heel eind.

P. HAVERKAMP BEGEMANN.

Viering van het Lustrum van het D.S.C.

In het stuk van den Heer J. F. L. in het voorlaatste nummer zijn de zwarte plekken van eene maskerade zeer juist aangestipt. Velen in het corps zullen zijne meening deelen en daarom is 't dat ik ook eene andere zijde ervan wil laten zien, opdat men niet te haastig is met zijne stem zoo maar tegen het houden van eene maskerade te verheffen.

Ik hoop dat ieder 't er over eens is, dat we een lustrum moeten vieren, zij 't alleen als aanleiding om de reunisten binnen Delft te halen. Wil men het lustrum op eene andere wijze vieren dan tot dusver geschiedde, goed, maar dan moet men iets beters er voor in de plaats geven. Hetgeen de Heer J. F. L. voorstelt nl. uitvoeringen door de vereenigingen, is mijns inziens niet beter en wel in de eerste plaats om praktische bezwaren.

Viert men het lustrum in de lente, d. w. z. in of vlak na den examentijd dan is 't geheel zeker dat voor Apollo, Tooneel, Igov enz., geene menschen genoeg te vinden zijn, die mee willen doen, vooral niet als de gewone jaarlijksche uitvoeringen toch plaats hebben, wat zeker gewenscht is.

Bovendien gevoelt het publiek er ook niet veel voor op een warmen zomeravond te gaan naar een muziek-, tooneel-, of gymnastiek uitvoering. Wil men soms deze bezwaren het lustrum in één der wintermaanden vieren, dan vervalt het Lagafeest, ik geloof wel te mogen zeggen: het aardigste van alle.

De gewone lustra, die de vereenigingen nu ieder afzonderlijk vieren en een zeer prettige afwisseling geven in het gewone doen, zouden bovendien wel moeten vervallen, daar men anders te veel van het zelfde krijgt.

Nu over de maskerade. Wat er slecht aan is, is door den Heer J. F. L. reeds aangegeven op meesterlijke wijze. Ik geef daarom alleen het goede ervan aan.

Voorop stel ik dit: we moeten niet hebben eene maskerade waaraan slechts een klein percentage der corpsleden mee kan doen. We moeten een deskundige onder den arm nemen, die een „goedkope tijd” uitkiest en er een mooi geheel van maakt, niet eene aaneenschakeling van verkleede menschen, meestal niet passend bij hunne rol. Om werkelijk iets moois tot stand te brengen is veel, heel veel energie noodig, de innerlijke kracht van het corps treedt hierbij wel degelijk op.

Tot dusver geschiedde zoo iets meestal niet. Vele maskerraden gaven meer den indruk van rijke menschen, dan van een schoon geheel. Eene practische noodzakelijkheid zou wel zijn, dat men één kas vormde en dan de verschillende rollen verdeelde naar gelang van persoonlijke geschiktheid daarvoor, m. a. w. zooals 't bij een mooi tooneelstuk ook dient te gebeuren.

Blijken de finantiën der corpsleden niet toereikend te zijn om eene maskerade, ook in dezen vorm te bekostigen, in godsnaam... dan zwijgt alles. Ik hoop, dat er dan iets anders voor in de plaats komt, maar iets beters is mijns inziens nog niet gevonden.

A. PLATE.

Fragment uit „Hendrik Valetta”.

III.

... Weg met die nonsens, die bombast-taal. Wat was dat nu voor een stijl, een nonsens-boel, een verzameling van onsamenhangende zinnestukjes, zonder gevoel, zonder impressie, daar neer geschreven op goed geluk af, of het ook wat zou worden.

Maar Jezus, wat was dat nu en Couperus dan, en Van Deysel, en de groote Fred. van Eeden — wat schreven die een bombast, een verzameling van onsamenhangende woorden, die je totaal koud lieten, die je niet voerden door hun zeggens-kracht, naar iets hoogers.

Waarom had hij nu geen succes kunnen hebben met zijn wartaal en die dan wel, altijd was het zoo een ander wel en hij niet.

En Hendrik Valetta was woedend over dat onrecht hem aangedaan. Waren die zinnen dan zoo veel leelijker, dan die van die anderen.

En weer nam hij zijn schetsen op, las ze en herlas ze, voelde zich zelf weer in dien tijd, toen hij vol hoop die dingen had geschreven.

Maar neerslachtig lag hij ze weer neer; dat beroerde zinnestukje daar onderaan van de redactie zoo'n lief zinnestukje, maar zoo verdomd hatelijk en weer las hij de woorden, met vlugge hand geschreven:

Mijnheer,

Hierbij zenden we Uwe schetsen terug; we moeten tot ons leedwezen betuigen dat we ze minder geschikt vonden.

t. t.

Minder geschikt, minder geschikt, ging het door Hendrik's hoofd, minder geschikt, herhaalde hij nog eens binnensmonds. Maar toch wilden ze de volgende schetsen van hem nog wel eens doorzien, ja dat wilden ze wel. Er zou dan toch wel iets in hem zitten, anders zouden ze er zoo iets toch niet bijschrijven.

Maar toch nu niet plaatsen ze waren minder geschikt. O God, wanneer zouden ze dan geschikt worden. Dit was nu al de tweede maal dat hij een paar schetsen terug kreeg. En veel geld had-ie ook niet meer. Juist toen Hendrik van plan was zijn finantiën nog eens aan een inspectie te onderwerpen, werd er geklopt.

— „Binnen”.

— „Me'heer, komplementen en der was een me'heer, en of dat me'heer me'heer ook even kon spreken” en met gaf de juffrouw Hendrik een kaartje over.

JULES SANDIN, Jur. Stud.

— „Laat maar boven komen”.

— „Goed me'heer” en hij hoorde haar weer de trap af sloffen.

Jules Sandin, Jules Sandin, ik mag doodvallen als ik weet wie dat is. Een nette vent, allemachtig, wat dure kaartjes en een luchje zit er ook an. O ja, wacht eens even, Jules Sandin, neen, nou weet ik 't al, ja, die heeft nog met me op school gegaan.

— „Binnen”, riep Hendrik toen er voor de tweede maal geklopt werd.

— „Binnen”.

Ja, dacht Hendrik, dat dacht ik al, tieré à quatre epingles.

— „Bonjour, Valetta comment s'en va? Herken je me nog?”

— „Nou kerel, om je de waarheid te zeggen, zonder vooruit het te weten, door je kaartje, nee ik had het niet gezien”.

„Ga zitten, hoe gaat het er mee?”.

Hendrik snapte nog niet goed waarvoor hij eigenlijk bij hem gekomen was. Vroeger, och jé, kenden elkaar wel, maar ze waren nooit dikke vrienden geweest. Enfin, hij zou het wel hooren.

— „Ja kerel” begon Jules „ik ben er verdomd beroerd aan toe. Gisterenavond moet je weten, ben ik wat zwaar uitgeweest, wat gesoupeerd en naar Alkasar en zoo... enfin je begrijpt me zeker he? Een beetje te veel uitgegeven, geen sous meer in huis, de ploerterij vraagt geld, ik ben al flink wat achter en nu kwam ik je vragen of je ook wat over had”.

Hendrik zette een bedenkelijk gezicht, inwendig kookte het in hem: geld leenen, ja daar ben je geschikt voor. Vroeger zoo'n beetje negeeren, niet met 'm bemoeien, daar was je te min voor, 'm geld van hem te leenen daar was-ie niet te min voor.

„Nou kerel, ik heb zelf niet veel, maar die geeft wat hij heeft is waardig dat-ie leeft”.

— „Ja” zei Jules, „maar een honderd pop of zoo, daar kan ik me voorloopig wel mee redden”.

Honderd pop.... voorloopig.... dacht Hendrik, is die kerel gek?

— „Ja zie-je, een vijf-en-twintig kan ik je wel geven, dan hou-ik zelf nog een tien over en daar moet ik de maand mee toe”.

„Enfin mon cher ami c'est bon” zei Jules op gemaakte toon, en nog een paar beleefheids-formules voor dankbaarheid en een gesprekje zooals je bij zulke gelegenheden doet of behoort te doen, vertrok hij weer, Hendrik in een sombere bui achterlatend. Bah! wat een vent nou komt-i bij je noemt me z'n cher ami mooie vriendschap, vriendschap bah! Hendrik lacht even fijntjes vriendschap, vriendschap had-i eigenlijk wel een vriend. Heyermans zei 't ook, alleen maar egoïsme van twee verschillende lichaampjes Heyermans ja dat was een kerel met een kop, zoo wou-i ook wel kunnen schrijven, of als Multatuli die had ook geen vrienden maar stond alleen in zijn grootheid.

Waarom kon hij nu niet zoo schrijven als die menschen, zoo mijmerde Hendrik door totdat de klok sloeg.

Hoe laat-vier uur. Nu kon-i nog juist even naar de Bor, daar zat-je wel gezellig zoo achter de ramen bij die tafeltjes met marmer-blad.

Hendrik zat ook hier weer te peinzen. Neen maar dat moest maar eens uit zijn hoor.

„Goeje morgen hoe gaat het met jou, ben je verliefd?”

„Neen maar Karel, ik dacht toch dat-je me beter kende.”

„Hoe zit-je hier zoo te staren, ik ben al tweemaal voorbij geweest en je zag me niet aan.”

„Nee zeg, ik heb het land ze verdommen het om m'n stukken op te nemen.”

„Nee maar dat gaat ook zoo gemakkelijk niet.”

„Nu waaraan dacht gij dat het lag?”

„Natuurlijk omdat je niet mooi genoeg schrijft!”

„Wat wil je dan, wat noem je nu mooi, alles is zoo betrekkelijk. Hoe vin je nou die meid die daar voorbij gaat, kijk die zwarte ze kijkt nog even om, daar.

„Nou betrekkelijk zei Karel lakoniek.”

„Zit me nou verdomme niet te pesten ik heb al genoeg 't land.”

„Nou mooi vind ik Kamertjeszonde en eh de tocht naar Nova-Zembla van Tollens bijvoorbeeld.”

„Maar kerel ben-je gek wat een combinatie.”
Karel had weer een van de buien om met alles de gek te hebben anders was het een kerel uit een stuk met een even open gelaat als karakter. Maar in zulke buien, vond Hendrik hem onuitstaanbaar, vooral als hij zoo neerslachtig was als nu.

„Maar nu zonder smoesjes, Karel wat raad je me aan te doen.”

„Beter schrijven,” antwoordde Karel, met het kalmste gezicht van de wereld.

„Nou met jou is op 't oogenblik niet te praten, later zullen we 't er nog wel eens over hebben. Wat ga je van avond doen?”

Zullen we wat naar Casino gaan.

„Goed.”

„Nog een bittertje nemen.”

„Nee, laten we-maar op stappen. Waar zullen we eten in Pomona?”

„Ben-je gek, niet eens vleesch in je lichaam te krijgen. Ik ga naar 't Zuid ga-je mee?”

„Nee, Karel geen geld hoor.”

„Keer je beurs eens om.”

„Nou, nog een kleine tienpop.”

„En nou zegt-ie dat een dineetje in 't Zuid er niet af kan.”

„Nee want ik moet er nog de heele maand mee toe.”

„Ben-je gek wie dan leeft die dan zorgt.”

„Enfin vooruit dan maar laat ik me maar eens overhalen.”

Ze dineerden dien middag goed, speelden nog een uurtje biljard, en wandelden toen langzaam op naar Casino.

Venestraat was druk en voor hel-verlichte winkelkasten stonden dienstmeisjes de uitgestalde schatten te bewonderen.

„Kaaik sjeg, da's m'n een mooie” zegt er eene, met een plat Amsterdamsch accent.

„Moet-je maain ebben” zegt Karel haar accent nabootsende.

„Lekker nie,” roept de meid luid, en haar vriendinnen gillen het uit van pret

.

D. C.

D. S. V. V. — Quick.

3-0.

Na een rust van een paar weken hadden we Zondag weer eens een competitie-wedstrijd. Het elftal was Zaterdag op zijn sterkst, maar Zondag waren Vos en Godin verhinderd, waarnaar Delprat en Van der Does invielen. 't Begin was weer als gewoonlijk, 3 spelers waren zich nog aan 't verkleeden en om nu geen f5,— boete op te loopen begonnen we met 8 mensen.

Quick dringt direct op en Nix heeft een paar gevaarlijke schoten te stoppen. Als de zaak dan voltallig is nemen we het spel langzamerhand over zonder echter mooie kansen te krijgen.

Dan komt Quick weer los, vooral te danken aan Ka, die gerust in de peereboom had kunnen blijven. Bakker, Welcker en Nix keeren alle gevaar en met half-time is de stand nog 0-0. De rust wordt gebruikt om een partijtje te schetteren, met dat gevolg dat het geheele elftal door elkaar gegooid wordt. Delprat van rechtsbinnen wordt centre-half. Prager gaat backen in plaats van Bakker, die weer rechtsbinnen gaat spelen. Deze verandering blijkt een groote verbetering. Binnen het kwartier hebben we de leiding door een prachtschot van Abo dat langs de paal differentieerde. Vlak daarop krijgt Canters zijn Cele-ritas-vorm te pakken en maakt een van zijn bekende goals. Zij die de match bijwoonden hebben allicht meegelachen. Een mooie rush noodzaakt een van de Quick-backs de bal over zijn eigen goal te trappen. De Corner wordt slecht weggewerkt. Abo is er als de kippen bij en een volgend moment ligt de bal een 50 meter achter de goal. Toen vindt D. S. V. V. het al lang genoeg. Twee keer werd er nog iets gepreveld van „Een mislukkie Bob!” en dan is het tijd.

Na half time waren we veel beter, doch goed samenspel zat er nog niet in.

Woensdag is er match tegen H. V. V. in den Haag,*)

*) Deze oefen-wedstrijd eindigde in een overwinning met 2-0 goals der D. S. V. V.

CORR.

Vrijdag ontvangen we een elftal 1e jaars Leidenaars en Zondag hebben we een van de zwaarste matches te spelen in Rotterdam tegen Volharding.

Dat de oefening van Woensdag en Vrijdag resultaat moege hebben.

'T H.

Verslag van de lezing van den Heer Tutein Nolthenius. *)

Toen ik voor eenigen tijd aannam hier in Delft eene voordracht te houden, gaf ik als ruwe aanduiding voor mijn onderwerp op: „de industrie in Noord-Amerika”; toen ik echter onlangs dit onderwerp eenigszins preciseerde, waren de convocatie-biljetten reeds gedrukt. Ik zal het echter van avond hebben over: „de industriele oorlogen in Noord-Amerika”, de groote werkstakingen.

Men heeft mij wel eens verweten, dat ik in mijn boek „De nieuwe wereld” alleen de lichtzijde van Amerika heb geschetst, daarom wil ik hedenavond geven de schaduw-zijde. Het is geen wonder, dat waar zooveel licht is de schaduwen ook zooveel zwarter zijn.

Ds. Cohen Stuart die voor ongeveer 25 jaar Amerika bezocht, schreef, dat zoo men een goed overzicht van New-York en de haven wilde hebben, men de Trinity Church moest beklimmen. Zien we nu echter de plaats, waar de Trinity Church staat; dan zien we dat dit uitzicht thans bijna geheel belemmerd wordt door een aantal huizen, zoo hoog, dat men om zoo te zeggen van af de bovenste verdieping zijn hoed op de torenspits zou kunnen hangen. De hoogte der huizen, die men in de handelskwartieren van New-York en Chicago vindt, is verbazingwekkend; maar nog verbazingwekkender is de vlugte, waarmee deze huizen opgebouwd worden. Voor het opruimen van een huis van 4 verdiepingen en het opnieuw opbouwen van een van 18 verdiepingen had men juist 6 maanden noodig. De huizen bestaan geheel uit een ijzeren geraamte, waartusschen terra cotta steenen gemetseld worden. Zijn er redenen waarom men niet van onderaf kan beginnen te werken, dan begint men bij de 3e of 4e verdieping te metselen. De vloeren worden onder het bouwen er ingelegd, voorzien met leidingen voor licht, en verwarming en zoodra het dak er op is, is het huis ook bewoonbaar. De mode, zulke hooge huizen te bouwen is er echter voor een groot deel uit. Ze rendeerden slecht. Ze dienden trouwens hoofdzakelijk als reclame voor levensverzekeringen of couranten, die bij voorkeur zulke huizen bouwden.

Tegenwoordig bouwt men veel meer, middelmatige huizen van 10-15 verdiepingen, zoowel in de handelswijken als in de woonwijken.

Het is niet te verwonderen, dat bij een dergelijken huizenbouw in steden, die per jaar met 5-10% aan bevolking toenemen, er een groot aantal werklieden in de bouwbedrijven is. De loonstandaard van deze werklui is hoog. Een metselaar verdient f10,— per dag, terwijl het minste loon, dat aan de grondwerkers betaald wordt, f5,— per dag bedraagt. De levensstandaard is echter ook zeer hoog. Een werkman wordt verondersteld beneden f3,— daags niet te kunnen leven. Het gemiddeld loon bedraagt f1100 's jaars.

De arbeiders in de bouwbedrijven zijn uitstekend georganiseerd. Ze vormen een bond, die weer uit 2 groepen bestaat. Deze groepen zijn weer onderverdeeld in Unions, die bij de eene groep gemiddeld 24, bij de andere gemiddeld 60 leden tellen. De werklui vormen deze Unions door locale omstandigheden, door afkomstig zijn van een zelfde plaats of door de een of andere gemeenschappelijke liefhebberij. Ze groepeeren zich ongeveer zoo als bij ons de polderjongens, waarbij de jongens met de zelfde streek zich bij elkaar aansluiten.

Aan het hoofd van den bond staat een bonsraad van 200 leden. Deze kiezen 4 commissies ieder van 5 leden belast met het dagelijksch bestuur.

De eerste commissie dient tot onderzoek of de afgevaardigden aan gestelde bepalingen voldoen.

De tweede commissie, de organisatie-commissie, dient voor het maken van propaganda.

*) Om het vervelende van „Toen zei de spreker” enz. te vermijden, heb ik dezen als sprekenden persoon ingevoerd. Het geheel is echter slechts een verslag en ook de conclusies staan geheel op rekening van den spreker.

De derde commissie bestudeert de wetgeving en ontwerpt nieuwe sociale wetten.

De vierde commissie is voor de grieven.

De kosten worden gedekt door bijdragen van de vakverenigingen, die ongeveer f62,— 's jaars moeten storten en verder door de contributie van de werklui. De betaling dezer contributie geschiedt om de 3 maanden, de werklui ontvangen bij de betaling een kaart, die zij verplicht zijn steeds bij zich te dragen. Inspecteurs gaan de werken rond om te zien of deze kaarten in orde zijn. Deze inspecteurs hebben groote macht, doordat ze als tusschenpersonen optreden bij geschillen. Is een inspecteur van oordeel, dat de werkgever ongelijk heeft en wil deze laatste niet toegeven, dan kan de inspecteur na de vergadering met de andere inspecteurs in de vakken, die op het werk vertegenwoordigd zijn, de werkstaking proclameren.

De werkgevers waren, in Chicago, waarover we het op het oog hebben, aanvankelijk slecht georganiseerd. Wel was in '94 een bond van werkgevers in 9 verschillende vakken opgericht, maar deze had een kort leven.

Het programma van de arbeidersbond was als volgt:

De materialen mogen alleen worden genomen van fabrieken door de werklui aangewezen. Materialen in de gevangenissen gemaakt zijn uitgesloten.

De unie-inspecteurs moeten vrij op het werk worden toegelaten.

Er mag niet meer dan een zekere dagtaak worden afgedaan.

Alleen unie-mannen mogen op een en het zelfde werk werkzaam zijn.

Geen werkman mag werk doen, dat niet tot zijn vak behoort.

De bond der arbeiders werd echter overmoedig, ze werkten met alle geweld het aannemen van leerlingen tegen en ook het invoeren van machines. Zoo schreef de bond voor, dat een zeker instrument voor het afsnijden van lijsten onder 45° niet meer gebruikt mocht worden, maar dat dit afsnijden uit de hand moest geschieden. Ook de bepaling dat geen werkman werk buiten zijn vak mocht verrichten werd sterk doorgevoerd. Zoo mochten b.v. de ijzeren balken die in Amerika voor de fundamenten van huizen worden gebruikt niet door de grondwerkers worden gelegd, maar door de ijzerwerkers, die 80% meer verdienden.

Aanvankelijk willigden de ondernemers de eischen der arbeiders in. Dit kwam voor een deel, omdat zij er zelf voordeel bij hadden, daar sommige bonden van ondernemers in het zelfde bedrijf, een contract met de unie-leden aangingen, waarbij de laatsten beloofden geen werk te zullen verrichten bij ondernemers die buiten de bond stonden. De unie-leden waren de beste werklui.

De eerste jaren na de wereldtentoonstelling was er in Chicago een overhoefelheid van huizen, daarbij stegen de ijzer-prijzen. De werkgevers konden niet meer het hoofd boven water houden en begonnen aan de eischen der werklui te tornen. Een strijd was in het zicht. In Sept. '99 organiseerden zich de ondernemers tot een bond, waarbij zij geheel het voorbeeld van de arbeidersorganisatie volgden. Einde '99 maakte deze bond aan de arbeiders bekend, dat ze hunne materialen zouden nemen uit elke fabriek, die zij zelf wilden, dat zij de inspecteurs niet meer op het werk zouden toelaten en dat zij van geen maximum dagtaak meer wilde weten.

De werklui-bond zond geen antwoord en wilde de strike verschuiven tot de lente.

Begin Jan. 1900 stelden de werkgevers echter een ultimatum, antwoord eischend voor het einde van Januari.

Toen kwam de groote staking, waaronder geheel Chicago leed. De trammen klaagden over het weinige vervoer, de winkels waar de arbeiders gewoonlijk kochten leden groote verliezen; verscheidene handelaren in bouwmaterialen gingen failliet en verschillende fabrieken, die van plan waren zich in Chicago te vestigen deden dit thans liever elders.

De georganiseerde arbeid kon zich echter niet tegenover het georganiseerde kapitaal handhaven; in de helft van 1901 gingen allen weer aan het werk. Opmerkelijk was dat er gedurende de heele strike geen sprake was van maximum werktijd en minimum loon. Het was meer te doen geweest om het spel dan wel om de kniekers. Als we nagaan de sommen uitgegeven voor het bouwen in '99 en 1900 dan zien we dat deze slechts 1 millioen op de 6 verschillen. Dit kwam doordat de patroons oogluikend uniemannen lieten werken; terwijl de unie van haar kant toeliet, dat de werklui bij uitgesloten patroons werkten. Voor de objectieve beschouwer is deze strijd niet geweest een overwinning

van het kapitaal op de arbeid maar veeleer een overwinning van het gezond verstand en het recht. In de eischen van de werklui was een kern van billijkheid, maar ze overdreven.

Een ander beloop had de werklui-organisatie in de staalindustrie. Dit is een geheel andere industrie, want waar het bouwbedrijf slechts rekening te houden heeft met locale omstandigheden, daar moet de staalindustrie concurreren met de geheele wereld. Aanvankelijk was in de staalindustrie, de arbeid ook beter georganiseerd, dan het kapitaal. Dit werd echter anders. Amerika's industrielen achtten een groote staal-trust het eenige middel om tegen Engeland te concurreren. Deze groote trust kwam tot stand toen de Carnegie werken, die ongeveer 1/3 van de staalproductie van Amerika omvatten, in andere handen overgingen en de nieuwe directeur zich bij de andere staalfabrikanten aansloot en zelf president van de steel-trust werd.

Daar de arbeiders de groote macht van een dusdanige trust tegenover hunne organisatie al te voren begrepen, besloten zij direct bij de oprichting hunne eischen te stellen hopen, dat de ondernemers beangst zouden worden voor een werkstaking, waardoor zij hunne aandelen niet zouden kunnen plaatsen.

De eischen van de werklui waren:

Geen werkman mocht werk doen buiten zijn vak.

Er mocht per fabriek slechts een bepaalde hoeveelheid werk worden verricht.

Alle werklui ook de minder geschikten zouden gelijk loon ontvangen.

De president van de trust was een beslist tegenstander van de unie en van deze eischen, hij achtte beperkt werkvermogen de dood voor de industrie. Alleen als de machines full speed loopen is concurrentie mogelijk.

De trust willigde de eischen der werklui niet in. De strike mislukte geheel.

We zien uit dit alles dat georganiseerd kapitaal het steeds tegen over georganiseerde arbeid moet winnen. Het oordeel van Carnegie over de Unions was, dat ze een goede invloed op de werklui hadden, dat de unielui tot de beste en meest ontwikkelde werklui behoorden. Verder was hij van oordeel dat hoe ontwikkelder de werkman is, hoe minder er conflict zal zijn tusschen arbeider en werkgever.

Ten slotte nog dit; alleen wanneer de werkman en de werkgever tot elkaar komen als eerlijke mannen kan er voordeel zijn voor werkgevers en arbeiders.

De vaak gespannen toestand tusschen werklui en werkgevers ontstaat door verwaarloozing van ons gemoedsleven; wij moeten gedenken, dat naast elk recht een plicht staat en steeds ons oog gericht houden op God.

TH. R.

Boekbespreking

LES AVARIÉS. — BRIEUX.

Dit laatste werk van Brioux is evenals het vorige „les Remplaçantes” geheel een tendenz stuk. In „les Avariés” toont de schrijver ons, wat voor verwoestingen de syphilis aanricht onder de menschen en wat voor ongeluk zij brengt in het huisgezin.

Geheel buiten bespreking laat Brioux de kwestie of het bezitten der vrouw buiten het huwelijk moreel of immoreel is, ofschoon hij toch zegt, dat de eenige afdoende manier om venerische ziekten te vermijden is, zich steeds te houden aan dezelfde vrouw (dus het huwelijk in den uitgebreidsten zin). Hij bepaalt zich er toe te constateeren, dat de overgroote meerderheid der mannen voor hun huwelijk reeds vrouwen bezitten en vraagt zich daarna af, hoe het komt dat zooveel tegen de lamp loopen.

De reden hiervoor vindt Brioux in de totale onbekendheid, waarin de syphilis zich mag verheugen. Haar naam mag in eenigszins net gezelschap niet genoemd worden en wanneer zij in een kring genoemd wordt, dan is het spottenderwijs of in vuile grappen. Over haar werkelijk wezen wordt niet gesproken.

Verder komt de schrijver er tegen op, dat men in den syphilislijder ziet een geschandvleete, een onteerde, die men vermijden moet.

Il a eu moins de chance que les autres.

Door deze opvatting belet het schaamtegevoel den patient rond voor zijne ziekte uit te komen, en hierdoor sticht hij

(Zie vervolg Bijvoegsel.)

BIJVOEGSEL

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van DONDERDAG 6 MAART 1902.

veel kwaad. De schrijver is overtuigd, dat, wanneer ieder wist, wat de syphilis en hare gevolgen waren, wanneer iedereen haar beschouwde als eene ziekte evenals alle anderen, haar rijk, dat nu vrijwel onbepert is, zich zou reduceeren tot zeer enkele menschen. Zooals men dus ziet laat Brioux het ideële der kwestie geheel rusten om zich alleen te bepalen tot het materieële.

In het 1e bedrijf zien wij optreden een jonge man en een specialiteit op het gebied van venerische ziekten. De jonge man is aangetast door syphilis. Daarover wanhopig wil hij zich eerst doodschieten. Wanneer de geneesheer hem echter verklaart, dat zijne ziekte waarschijnlijk te genezen is, geeft hij dit voornemen op en zegt, dat hij dan over een maand wil trouwen. De dokter verbiedt hem dit ten stelligste en zegt, dat hij pas over 3 à 4 jaar kan trouwen. Tegen de syphilis bestaan weliswaar krachtige geneesmiddelen, maar in 5% der gevallen blijken deze geen kracht te hebben en blijft de ziekte sluimeren. Om nu uit te maken of de patient tot deze 5% behoort, heeft de geneesheer 3 à 4 jaar noodig. De patient blijft echter bij zijn trouwplannen. Wanneer hij niet binnen een maand trouwt, wordt hij ontferd door zijn tante; zijn schoonvader zal begrijpen hoe de vork in den steel zit, en hij is dan zijn meisje met de bruidsschat ook nog kwijt. Dit wil hij niet in de waagschaal zetten tegen de een der twintig kansen, dat hij zijn vrouw besmet. Vergeefs doet de dokter een beroep op zijne liefde voor zijn meisje; vergeefs beschrijft hij die eene kans op de twintig, die dan ook verschrikkelijk is, eene langzame wegrotting; vergeefs wijst hij op het lot der kinderen; van de 20 huisgezinnen in de omstandigheden van den patient gesloten, hebben er maar 15 kinderen gehad; deze 15 huisgezinnen hebben 28 kinderen gehad; van deze 28 kinderen zijn er maar 3 in leven gebleven en deze 3 rekt de geneesheer nog tot de ongelukkigsten, die er op aarde rondloopen. Niets baat, het egoïsme behaalt bij den patient de overhand.

In het 2e bedrijf zien wij hem gelukkig getrouwd; zij hebben een kind, een meisje, dat buiten Parijs bij eene min in huis is. Daar komt plotseling de tijding, dat bij het kind op den leeftijd van 3 maanden aangeboren syphilis is gekonstateerd. Volg walg van haar man, verlaat de vrouw zijn huis en gaat weer bij haar vader wonen.

In het 3e bedrijf treden op de vader van de vrouw en de dokter uit het 1e bedrijf. De dokter overreedt den schoonvader om zijn schoonzoon vergiffenis te schenken, daar de schoonvader evenmin heeft aangedrongen op geneeskundig onderzoek voor het huwelijk en dus mee de verantwoordelijkheid draagt.

Wat het literaire gedeelte van het werk aangaat, ik vind het niet hoog staan. Alles is ondergeschikt gemaakt aan de tendenz. De karakters zijn niet uitgewerkt en boven-

dien soms nog met zichzelf in strijd. Daar tevens in het boek ontbreekt de ideële kant van het vraagstuk, mist het 't vuur en het enthousiasme, die het ideaal geeft. Als verhandeling over eene zaak, die vrijwel onbekend is, is dit werk echter zeer interessant.

D. DE IONGH WZN.

INGEZONDEN.

Of het werken voor een „Liefdadig doel” het recht geeft om iedere officieele beleefheidsvorm achterwege te laten is een kwestie, die ik onbesproken laat, daar ze mij persoonlijk niet deert. In het belang van „Apollo” wil ik echter opmerken, dat zoowel bij de voorbereiding van den Kunstavond ten bate van „Bethel” op Donderdag j. l. als op den avond zelf er geen noemenswaard verband heeft bestaan tusschen het Comité, dat zich met de regeling belastte en het bestuur van „Apollo”. Dit was oorzaak, dat „Apollo” zich met één repetitie heeft moeten tevreden stellen (een termijn van 12 dagen is te kort voor het degelijk instudeeren van eenig muziekstuk) en dat de uitvoering van de „Kleine Nachtmusik” is moeten samengaan met het geluid van ratels en het gongs van een ondankbaar fancy-fair-publiek.

Moge dit een waarschuwing zijn voor de besturen van studenten-vereenigingen om zich in 't vervolg niet te lichtvaardig te leenen voor burger ondernemingen, zij het dan ook voor een „Liefdadig doel.” Hun vereeniging zou er de dupe van kunnen zijn.

J. T. C. ETTY.

ONTVANGEN:

Brochure der A. M. P. V. over „Kazerne-toestanden.”
Recensie volgend Weekblad.

Berichten en mededeelingen.

ANTI-MILITAIRISTISCHE PROPAGANDA-VEREENIGING.

Lezing van den Heer D. DE CLERCQ, over: „Natuurlijke Moraal en Militarisme”, in de Concertzaal van Stads Doelen, op Vrijdag 7 Maart 1902, aanvang 8 uur.

Entrée voor niet-leden f 0,25; voor arbeiders f 0,05.

In den Gemeenteraad werd met 15 tegen 6 stemmen het voorstel om de Doelen te verbouwen, aangenomen.

ADVERTENTIEN.

W. J. HARDERS, Pol. Stud.
biedt zijn Kamers te huur aan,
wegens dienstplicht.
Adres Oude Langendijk 16.

Gelegenheid aangeboden voor 4 of 6 Heeren om te DINEEREN in een gesloten huis. Adres Bureau van dit Blad.

Gevonden: een VULPENHOUDER.

Terug te bekomen tegen advertentiekosten OUDE DELFT No. 12.

LAGA. Te koop voor liefhebbers: een ECHTE CONGO KANO,
vervaardigd uit een mahonie boomstam lang 6,50 M.,
breed 0,55 M., diep 0,50 M.
Nadere inlichtingen BUITENWATERSLOOT 66.

WILLEM F. JENSE Jr.,

INSTRUMENT- en WERKTUIGMAKER.

Speciale inrichting tot het slijpen en herstellen van Passerdoozen.
LANGE GEER 32.

Oranje Limonade.

van het Delftsche Scheikundig Laboratorium is steeds voorhanden bij

J. J. G. BOERE,
Telefoonnummer 188. Hypolitusbuurt 2.

Bij den Boekhandelaar J. WALTMAN Jr., zijn voorhanden proefnummers van

DIE WOCHÉ,

— Moderne Illustrierte Zeitschrift. —

Prijs per kwartaal f 2,30. Prijs per nummer f 0,20.

BESTEKKEN

van Waterstaat, Binnenlandsche Zaken
en Staatsspoorwegen.

VOORHANDEN in den Boekhandel

J. WALTMAN Jr., Binnenwatersloot 33.

MINIATUUR-ALBUM VAN DELFT,

formaat 17 × 15 millimeter,

bevat fotografische reproducties van:

HET STADHUIS,
DE NIEUWE KERK,
DE OUDE KERK,
HET STANDBEELD VAN HUGO DE GROOT,
DE POLYTECHNISCHE SCHOOL,
DE SOCIETEIT PHOENIX.

Prijs / 0,50.

Prijs / 0,50.

Uitgave van J. WALTMAN Jr, Boekhandel,
Binnenwatersloot

Bij den Boekhandelaar J WALTMAN Jr. zijn voorhanden:

◆ ◆ ◆ ◆ **ETSEN** ◆ ◆ ◆ ◆

naar Oude en Nieuwe Meesters,

à / 0,50 per stuk,

en eene zeer groote collectie:

fraaie moderne SCHILDERIJ-LIJSTEN.

BOEKDRUKKERIJ J. WALTMAN JR.

BINNENWATERSLOOT 33,

beveelt zich aan voor het leveren van

VISITEKAARTJES, INVITATIEKAARTEN, PROGRAMMAS,

BALBOEKJES, MENU'S, CONVOCATIEBILJETTEN,

DIPLOMA'S, KWITANTIEN, REGLEMENTEN, STATUTEN,

enz. enz.